

Zpráva o konferenci „Právo a jeho prostredie“

Tatranská Štrba, 6. až 8. dubna 2011

Jan Horecký*

Ve dnech 6. – 8. dubna 2011 se za účasti mnoha významných osobností a členů zejména kateder teorie práva z několika českých i slovenských právnických fakult, akademických pracovníků fakult sociálních studií, členů soudcovské obce či pracovníků akademie věd pod záštitou slovenského Ústavu štátu a práva Slovenské akademie věd již potřinácté uskutečnila tradiční mezinárodní vědecká konference věnovaná otázkám právní vědy a zejména pak otázkám z oblasti teorie státu a práva. Pro tento rok zvolili organizátoři za místo setkání příjemné prostředí hotelu v Tatranskej Štrbe, který poskytoval dostatečné zázemí pro konfrontaci názorů a rozvoj myšlenek všech bezmála 60 účastníků. Z nepřeberného množství potenciálních okruhů témat organizátoři vybrali „PRÁVO A JEHO PROSTŘEDÍ“. Všem účastníkům, kteří se rozhodli se svými příspěvky aktivně konference zúčastnit organizátoři vymezili dostatečný prostor cca 25 minut, v kterých mohli příspěvatelé prezentovat svoje zajímavé příspěvky. Nutno podotknout, že čas následně přidělený pro odbornou diskusi nad přednesenými tématy někdy nabral poněkud extenzivního charakteru, což však jenom potvrzovalo šťastnou ruku organizátorů při volbě kvalitního tématu celé konference. V souladu s poměrně širokou obsahovou náplní tematického zaměření konference se účastníci mohli rozhodnout a zpracovat svoje příspěvky s ohledem na bližší vymezení konference v několika oblastech a mohli se tak zamýšlet např. na tím, co je to prostředí práva, jaké jsou determinanty obsahu formy práva jako celku i v jeho různých odvětvích, působení práva na člověka a v společnosti na úrovni právního systému a jeho částí, vztah práva a společnosti apod..

Celou konferenci svým úvodním slovem otevřel ředitel Ústavu štátu a práva Slovenskej akademie Ved prof. JUDr. Ján Švidroň, CSc., na jehož projev plynule navázala debatně zaměřená sekce, jejíž moderace se s noblesou sobě vlastní ujal JUDr. PhDr. Zdeněk Masopust, DrSc. První příspěvek celé konference přednesl děkan právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc., který se ve svém příspěvku zaměřil zejména na sociální prostředí a recentní právní systém České republiky. Následně se svým příspěvkem vystoupil člen Ústavu štátu a práva akademie

věd České republiky JUDr. František Cvrček, CSc., který své vystoupení směřoval především k rozboru otázky stability právního řádu a taktéž se věnoval zhodnocení některých tvůrčích legislativních projevů a jejich konfrontaci s názorem neodpovědného experimentování na poli obsahové i formální tvorby právních předpisů.

Po kratičké pauze následovaly odborné příspěvky JUDr. Eduarda Bárányho, DrSc., člena Ústavu štátu a práva SAV, který se ve svém vystoupení v obecné rovině zabýval problematikou práva a jeho prostředí v globálním charakteru. Zejména se pak zamýšlel nad samotnou strukturou tohoto tématu. Jako poslední v celém bloku příspěvků vystoupil doc. JUDr. Ladislav Orosz, CSc., který se z pracovní pozice a role ústavního soudce zhostil zpracování tématu konference v příspěvku analyzujícím vliv politického prostředí na rozhodovací činnost Ústavního soudu SR.

Všechny příspěvky tak ve své podstatě hledaly pomyslné hranice právního prostředí i jeho stěžejní body, stejně jako fundamentální i v jistém slova smyslu skryté faktory, které právní prostředí ovlivňují a determinují jeho charakter. Po odeznění těchto úvodních příspěvků se rozhořela poměrně živá debata, která se nesla v kontextu odezněných vystoupení a které se účastnili nejen samotní prezentátoři, ale i dr. Masopust, jako moderátor a celá řada naslouchajících účastníků. Za zmínku bezsporu stojí noticka dr. Masopusta k nastolování hranic právního systému a prolínání společenské a zejména politického povědomí a života právě do konstrukce mantinelů právního prostředí. V souvislosti s příspěvkem dr. Orosze k vlivu politického prostředí na prostředí práva tak dr. Masopust vtípně projevil myšlenku, zda není v současnosti nejen společenským, ale zejména i politických trendem stav, kdy „má být citelně vnímána neviditelná ruka trhu, zatímco nemá být vnímána často transparentně viditelná ruka zlodějů“. K obohacení této diskuze přispěl svojí poznámkou i prof. Gerloch, který se v souvislosti s rozprávanou diskuzí zamyslel nad náznaky trendu deetatizace současného politického systému. Následně diskutovali prof. Gerloch a dr. Masopust o svých pojetích důvěry společnosti v instituce, po-tažmo v člověka jako jedince. Nutno dodat, že diskuze na nastolenými tématy byla poměrně obsáhlá, a proto se

* Mgr. Jan Horecký, Katedra pracovního práva a sociálního zabezpečení Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.

i na popud moderátora přenesla z formální podoby v konferenčním sálu už v méně formální podobě do prostor zázemí hotelu a volně tak v přátelském duchu pokračovala i v průběhu večera.

V duchu živého debatování a kvalitních příspěvků se nesla i druhá část konference, resp. druhý a třetí den, kdy již probíhalo jednání ve vlastních sekcích. V jednotlivých sekcích tak nadále probíhala debatování nad již konkrétněji tématicky zpracovanými a vyprofilovanými příspěvky, jejichž obsah byl na druhou stranu natolik rozmanitý, že si jistě každý účastník konference mohl obohatit svoje znalostní obzory o mnoho nových poznatků. V samotných sekcích tak zazněly příspěvky zpracovávající v obecné rovině např. tematiku českého práva (O čem je české právo; JUDr. František Novák), tematiku ústavního práva jak z pohledu „starých mýtů a nových výzev“ (JUDr. Jirásková, CSc.), či z pohledu vlivu základních práv na aplikaci práva obecnými soudy (JUDr. Ondřej Moravec), přes příspěvky věnující se otázkám závislosti či míry nezávislosti práva a samosprávy (JUDr. Ondřej Hvišč, Ph.D.), popřípadě rozboru míry nezávislosti práva v obecné rovině (JUDr. Ludmila Gajdošíková, CSc.) a přes příspěvky zahrnující i oblast evropského práva (JUDr. Michal Mrva a JUDr. Naděžda Vaculíková, Ph.D.), až k poněkud tendenčněji laděným příspěvkům orientovaným na religionistickou tematiku (Ochrana svobody a vyznání v ateistickém státě; JUDr. Kamila Bubelová, Ph.D.) až po příspěvky, které

se již z pole obecné roviny globálního právního prostředí přenášejí do roviny právního prostředí definovaného pro systematicky samostatně stojící právní odvětví, a to ať již na poli ústavního práva, či trestního práva, tak na poli pracovního práva.

Celý průběh konference tak i s ohledem na poměrně vysoký počet účastníků potvrdil aktuálnost organizátory zvoleného tématu, neboť při zachování kvality samotných příspěvků a přes jejich obsahovou rozmanitost byla dodržena a ústřední tématická myšlenka celé konference.

Závěrem tedy lze konstatovat, že mezinárodní konference „Právo a jeho prostredie“ 2011 splnila beze zbytku svůj účel, neboť vytvořila podmínky pro přednesení referátů i vedení následné diskuse ve fundovaném, občas názorově protichůdném, ale vždy přátelském prostředí, které se podařilo organizátorům za implicitní spolupráce všech účastníků vytvořili.

Jen s povděkem tak tedy lze kvitovat snahu organizátorů o pravidelné vytvoření prostoru pro setkání nejen akademických pracovníků, ale i fundovaných odborníků z řad soudců i advokátní praktiků, stejně tak jako poskytnutí prostoru pro další odborný rozvoj nastupující generaci v podobě mladých právních vědců z řad doktorandů různých právnických fakult v Čechách i na Slovensku.